

Kostanj

Kostanj je priljubljeno pozno jesensko sadje. Ko nas zunaj že malo zebe, se prav priležejo pečeni maroni. Za manjše vrtove je to drevo manj primerno predvsem zaradi svoje velikosti. Doseže lahko častitljivo starost, saj živi tudi po več sto let.

Celoten članek na:

<http://zelenisvet.com/kostanj/>

Odporna sorta kostanja za dober pridelek

V naravi je kostanja vse manj, saj ga je kostanjev rak močno zdesetkal. V vrtu in gozdu je treba **saditi odpornejše sorte**, ki so manj občutljive na bolezni in odporne na škodljivce.

Sorta kostanja Bauche de Betizac je manj občutljiva na kostanjevega raka in odpornejša na kostanjevo šiškario. Rodnost sorte je zelo dobra in redna. V ježici ima dva velika plodova, ki sta odličnega okusa.

Opraševanje kostanja

Kostanj ima na drevesu ločene moške in ženske cvetove. Temu rečemo enodomna rastlina. **Kostanj je načeloma samoneoplodna vrsta, zato je potrebna oprašitev drugih sort kostanja.** Pelod prenaša veter in v manjši meri tudi žuželke. To so predvsem čebele, ki poskrbijo tudi za pridelavo odličnega medu. Za opraševanje so primerne tudi samonikle vrste. Kostanj cveti junija.

Rodni les kostanja

Ženski cvetovi se razvijejo na koncu enoletnih poganjkov, medtem ko se moški cvetovi razvijejo v pazduhah listov. Moški cvetovi so združeni v mačice.

Rez kostanja

Pri kostanju je rez usmerjena predvsem v oblikovanje in osvetljevanje krošnje. Kostanj režemo v času mirovanja. Odganja veliko koreninskih poganjkov, zato je le – te potrebno odstranjevati.

Podlage za cepljenje kostanjev

Za cepljenje uporabljamo generativne podlage – sejance, na katere cepimo žlahtne sorte. Evropske sorte cepimo na sejanec *Castanea sativa*, azijske sorte na sejanec *Castanea crenata*.

Kostanj sadimo v vrste na 10 – 12 metrov in med vrstami 8 – 10 metrov. Azijske sorte lahko sadimo bolj skupaj in sicer na razdaljo 5 metrov v vrsti in 5 – 6 med vrstami, v kolikor želimo večji kostanjev sadovnjak.

Izbira gojitvene oblike

Na večjih vrtovih ga **vzgajamo v piramidno krošnjo ali v kotlasto obliko**, ki je za celinska območja zaradi nevarnosti snegoloma manj primerna.

Gnojenje kostanja

Kostanj je gozdna rastlina. **Kostanju ob sajenju ne dodajamo umetnih NPK gnojil.** Dobro se odziva na zmerno gnojenje z dušičnimi gnojili. Ker ima rad kiselkasto zemljo uporabimo raje amonsulfat namesto Kan. Gnojimo šele drugo do tretje leto po sajenju.

Koreninski sistem kostanja živi v simbiozi z glivicami, temu pojavu rečemo mikoriza, zato je zelo priporočljivo vnesti te drobnoživke iz gozdov, kjer uspevajo samonikle vrste. To najlažje storimo tako, da **iz gozda prinesemo nekaj zemlje izpod kostanjevih dreves.**

Klimatske in talne zahteve kostanjev

Kostanj je vrsta submediteranskega pasu. Vegetacija je dokaj dolga, saj traja do sedem mesecev. Prija mu toplo podnebje, veliko svetlobe in zavetje pred morebitnimi spomladanskimi pozebami. Prav tako ne trpi dolgega obdobja suše.

Kostanj ne mara plitvih tal in previsoke pH vrednosti tal. Uspeva v globoki in rahlo kisli zemlji. Zemlja naj bo za vodo prepustna in humozna.

Bolezni in škodljivci kostanja

Huda glivična bolezen je **kostanjev rak**. Povzroča razkroj lubja in množičen propad dreves. Bolezen omejujemo preventivno tako, da redno **pregledujemo drevesa in obolele dele izrežemo ter sežgemo**, rane pa zamažemo z cepilno smolo. Klice gliv se z vetrom širijo na velike razdalje, zato je odstranjevanje in sežig le delno uspešen. Bližina okuženih dreves, kjer se varstva ne izvaja predstavlja potencialno grožnjo za novo okužbo.

Svetujemo, da sadite odpornejše sorte kostanjev. Med manj občutljive in odpornejše sorte uvrščamo sorto *Bauche de Betizac*. **Sorta kostanja *Bauche de Betizac* je manj občutljiva na kostanjevega raka in odporna na kostanjevo šiškarico.**

Kostanjeva šiškarica je dokaj nov in nevaren škodljivec. Na kostanju zasledimo tudi **kostanjevega zavijača, kostanjarja**, katerega ličinka povzroča črvičnost plodov. Napadeni plodovi **kostanjarja** predčasno odpadejo in jih je potrebno sproti pobirati, da omejujemo razvoj tega škodljivca.

Kdaj obiramo in kako skladiščimo kostanj?

Sorte kostanja zorijo od konca septembra pa vse do novembra. Ko ježica počni, plodovi sami odpadejo. Pod kostanji pripravimo ponjave, da bo pobiranje lažje in hitrejše. Veje lahko otresemo tudi ročno, nikar pa jih ne klatimo z kako preklo, saj s tem povzročamo rane, ki so vstopno mesto za glivične okužbe.